

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL

Preful abonamentului: 8 coroane
pe un an : 4 :
: 2 :
Preful unui număr 20 fil.

Redactor responsabil:
OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea: Caransebeș, piața Maria Terezia nr.
Administrația: Caransebeș, strada parcului 774.
Numărul telefonului: 44.
Manuscripte nu se înapoiază.

Inscripțiile școlilor confesionale

Rar a produs o chestie mai multă zarvă și sgomot, mai multă nervositate, nedumerire și discuție, cași acel paragraf al legii cei nouă referitoare la învățatori și școale, în care se vorbește despre inscripția, ce are să fie pe școală.

Mai înainte unele gazete gureșe, ce apar în limba română, au căutat să revolte populațiunea românească contra îndrumării legii, pe cari însă gazetarii aceia nu-și luaseră osteneala să o studieze. După rețeta cunoscută au cercat aceștia să facă urcișos cuvântul ungurese pe școale, ce avea să fie. Deși apucăturile acestea sunt apucături foarte frivole.

Toți știm, cât de iute se însufletește poporul român. Cu o vorbă bună, cu niște rânduri scrise la inimă poți muta cu el munții. Unii au sedus apoi poporul cu ajutorul acelor gazete. Și poporul s'a opus atunci, când păzitorii legii au voit să pună pe școală și inscripția ungu-rească, s'a opus și numai tactului bun al funcționarilor dela administrație, e a se mulțami, că nu s'au întâmplat vărsări de sânge. Dacă și acești funcționari ar fi fost așa de nesocotiți ca acei oameni și gazete, poporul trăgea scurta, el o păția, taica părinte se putea prezenta, că-i și el om odată, iar acele gazete ar fi scris articole despre vărsările de sânge.

Dar toate încercările de a impede-punerea inscripției ungu-rești, au fost mulcomite de cuminența organelor administrative. Punem cazul, că aceasta însă nu s'ar fi întâmplat. Câtă nefericire nu putea isvorî din aceasta pentru popor!

Și cu această ocaziune trebuie să amintim și să însierăm rolul frivol, ce-l au unii la noi, fie gazetari, fie negasetari. Jocul frivol se învârte în jurul boicotării acelor embleme, cari arată, că aici e stat ungar. Sbiară aceștia contra steagului țării, contra limbei maghiare. Unii la noi aici, în graniță, vorbesc nemțește... dar se îngrozesc de limba ungu-rească.

De ce oare atâta demonstrație? De ce se umple capul săteanului cu noțiuni de drept public, cari nu-l împoartă și cari cu nimic nu contribue la prosperarea vieții și îmbunătățirea sorții lui. Fiindcă doar bietul țaran necunoscând legea, ațâțat de unii și de alții o calcă și pe el îl ajunge pedeapsa. Nu e oare cruzime și lipsă de iubire a sămăna în popor idei, cari îi strică, a-l îndemna la fapte, cari atrag după sine pedeapsa.

Și noi suntem pentru aceea, ca poporul român mai are încă a aștepta mult dela guvern. Cerem și noi respectarea legii de naționalități, abhorăm însă tactica celor câțiva deputați porecliți naționaliști, cari au făcut gură prin dietă.

La aducerea legii apponyane prin tactica lor în loc să mai dreagă, în loc să scoată favoruri pentru noi, ei au început cu gura mare și au suferit înfrângere totală pe întregă linia, deși pusese în mișcare aproape întreg neamul românesc înrolând în luptă și pe capii bisericei. Cu o tactică cuminte puteau la dincontra să raporte o foarte frumoasă biruință.

Firește e cu mult mai greu a avea o tactică oare care, cu ajutorul căreia să poți impune celorlalte partide, în deosebi celor dela guvern-

decât a nu avea nici una și a-ți preciza ținuta, dela ce va aduce ziua de mâne.

Deși poziția deputaților naționaliști, cu toate că puțini la număr, era poziție excepțională, întrucât se credea, că la spatele lor stă întreg neamul românesc. Nu s'au folosit însă de ocazie și azi, zău, s'au cam împărășiat trandafiriile zori, între cari și-au început domniile aceștia activitatea.

Fiindcă să lăsăm la o parte tactica lor greșită din casa țării. Dar ni se impune întrebarea: de ce nu s'au coborât ei în popor și cu alte idei? Am văzut, ce larmă mare au făcut cu legea lui Apponyi, De ce nu au convocat adunări populare pentru a răspândi în popor vr'o idee de progres economic, de ce nu s'au interesat de soartea materială a poporului, știut fiind, că numai cu un popor bogat, cu săteni în stare poți să faci politică

De ce nu s'au apucat deputații noștri, de ce nu propagă gureșele gazetei, cari ar contribui la bunăstarea poporului, de ce nu propoveduesc acea muncă serioasă, pe urma căreia se poate face adevărata organizare a poporului? De ce nu s'au străduit pentru înființarea unor consumuri comune, unei centrale, de unde poporul ar putea primi utensilii agricole ieftine și bune. Avem doar atâtea advocați cu frumoasă avere și atâtea bănci. Doar poporul încă nu poate trăi din fraze, mai ales poporul nostru, care nu totdeauna are, ce să pue'n oală.

Lucre'n sensul acesta naționaliștii și gazetele și atunci noi vom fi cei dintâi, cari ne vom închina lor. Până când însă politica naționalistă va

consta din a înjura, ce e maghiar (ce folos are poporul din aceasta?), a ațâța înzadar poporul a îndruga frase sforăitoare la adresa stăpânirii, fără să se poată arăta vr'un rezultat real, până atunci totdeauna o vom combate.

Doar datorința fiecăruia dintre noi e a feri pe popor de călcarea legii.

Tocmai de aceea ne doare și ne-a durut indolența consistoarelor în privința executării § 17 din legea pentru salarizarea învățătorilor. Cu câtă superficialitate se lucră, dovedește faptul, că toate consistoarele noastre, cari constau din bărbați luminați, se zice, par'că regulate de un ceasornic mental central electric, în acelaș timp dădură ordinațiuni incorecte ca explicare a legii, care zice să fie pe școlile confesionale și inscripții ungurești.

Dacă studiau legea și debaterile, ce le-a provocat în dietă, nu s'ar fi blamat întregă lumea noastră consistorialnică. Dar se vede, că le-a căzut prea greu să studieze chestiunea și toate consistoarele cel din Sibiu, ca și cel din Arad și Caransebes, Blaș etc. lansară ordinațiuni de acelaș fel. Și chestiunea legii cu inscripțiile e o chestiune așa de înblătita, încât trebuia să crezi, că referenții școlari de pe la consistoare știu legea d'a rostul. Ordinațiunile date au dovedit însă tocmai contrarul, că refe-

renții n'au fost în stare să interpreteze legea.

Si după lansarea primei ordinațiuni, se începu caraghios joc... Unele din consistoare cași al nostru își retrase ordinațiunea sperându-se de espectoratiunile foii din Arad, care șireată ca de obicei, a scris contra consististorului din Caransebes, fiindcă dase ordinațiunea, dar nici nu a pomenit, că și consististorul aradan a slobozit cătră protopopi aceeaș explicare greșită a legii.

E foarte frumos să recunoști, că ai greșit și să încerci îndreptarea. Pretindem însă, ca consistorialnicii să se răsândiască mai bine, când emit vr'o ordinațiune, fiindcă face sânge rău în popor, ca acelaș consististor să explice abia a treia oară legea în chipul cuvenit, cum s'a întâmplat și la noi.

Cum s'a aflat din partea unuia adevărata interpretare a legii, de ce să nu se fi putut afla acaasta și pe la consistoarele noastre, unde sunt mai mulți?

Fiindcă numai așa e just: ca pe lângă inscripția românească să fie cea ungurească. Inscripția românească spune trecătorului, că'n școală se propune în limba română, iar cea ungurească e o dovadă, că suntem în Ungaria, ceea ce nimeni dintre noi nu vrea să o nege.

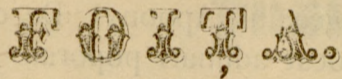
Cătră ideale nouă...

— Din trecut — spre viitor. —

(C.) În orice afacere, ce o întreprinde un om precaut, își statoroeste înainte de toate un plan de lucru bine judecat. La compunerea și statorirea acestui plan, care are să-i fie directiva hotăritoare în decursul acțiunii, ia în socotință toate împrejurările, ce le poate întimpina în decursul lucrării sale. Pe cât va fi cu puțință va căuta, ca de cele rele să se feriască. Această filozofie așa cred, că o aproabă tot omul cu judecată sănătoasă.

Să vedem acum, că ce plan de exploatare ne-am făcut noi Românii din Ungaria atunci, când ne-am decis a intra din nou în activitate spre a exploata terenul politic, lăsat de câțiva ani să odihnească? Nici un plan. Ne-am îndestulat cu planul moștenit dela bătrâni, cu programul național statorit în conferința electorală, ținută la Sibiu la 12-14 Maiu 1881, și lucrul s'a început. Însă cum? Bine sau rău, aceea e altă întrebare.

Politica e un teren, pe care ori-care cetățean al patriei are dreptul să-l exploateze dupăcum crede el că e mai bine, spre a putea aduce foloase neamului său. Dacă mai mulți cetățeni ai patriei au unul și acelaș plan de exploatare pe terenul politic, atunci ei formează un partid politic, iar planul lor de exploatare se numește; programul politic al respectivului partid. În Ungaria cetățenii de diferite limbi au diferite partide cu diferite programuri politice. Așa și noi Românii am avea un partid politic, numit partidul național român cu programul statorit la anul 1881. Acest program politic a fost discutat în mai multe rânduri de bărbați înțelepți și a fost aflat de nerealizabil în totalitatea cuprinsului său, dar din diferite conside-

Buna prietină.

— Localizare din franțuzește. —

Ionel și Marioara se întâlnesc într'o mică stradă, ce duce spre Teuș. E amurgul unei zile de vară. Ambii cufundați unul în privirea celuilalt, iau pe cărăriuia, ce duce spre Teuș, prietre grădini. Din când în când câte-un sărutat întreprinde liniștea delicioasă.

Marioara: Vezi?

Ionel: Ce?

Marioara: În tot individul par'că zăresc pe bărbatu-meu.

Ionel: Bărbatu-tău? E imposibil. Figura zărită dispăre între tufiș.

Ionel: Să ne întoarcem îndărăt.

Marioara: Nu ne pasă. Cel mult te duelezi cu el...

Ionel (în sine): Firește... Femeile aranjază așa de iute aceste lucruri... Iată!... Neplăcerile acestea dealtminteri sunt totdeauna partea acelora, cari curtenează nevestelor cu bărbat

Ionel și Marioara: Ah... tu ești Silvio? (Silvia apare din tufiș).

Silvia: Da, eu sunt. De ce sunteți așa sperați la față... Eu de mult știu, că voi aici vă întâlniți în fiecare zi. Dar ar trebui să fiți mai precauți, scumpii mei.

Marioara: De ce?

Ionel: Da, de ce?

Silvia: Fiindcă bărbatu-tău știe tot. Și tocmai am auzit dela prietinelui lui, că azi vrea să vă întâlnească aici. E în Teuș. Bea bere.

Marioara: Pentru Dumnezeu!

Silvia: Eu știam planul lui și-am voit să vă scap.

Ionel: Și știi vr'un mod?

Silvia: Da, Marioara se întoarce îndărăt pe aici (arată drumul, ce duce la vale). Noi stăm aici cu Ionel și-i ținem calea. Cel puțin, dacă vine, îl află pe Ionel cu mine.

Marioara: Unde e însă atunci reputația ta?

Silvia: Ah! reputația mea?... Eu sunt văduvă. Dacă bărbatu-tău află, că-s drăguța lui Ionel, cu atât mai bine. Cel puțin nu te mai suspicio-nează pe tine.

Marioara: Tu ești adevărata mea prietină sinceră... Deci eu plec. (Se reîntoarce cu capul); Dar voi să nu faceți nici o prostie.

Silvia: Dar, ce crezi, dragă!

Ionel (simplu): Oh!

Silvia: În tot timpul, ce așteptăm pe bărbatu-tău, vom vorbi de tine.

Marioara: Mă incred în voi. La revedere.

Cum pleacă Marioara, Silvia suride cu aer triumfător. Ionel cascade de urit și'n fiecare moment așteaptă să apară bărbatul.

Silvia: Ah, ce bine.

Merge spre Ionel. Il îmbățișază, il sărută. Ionel de-asemena. Trece aproape o jumătate de oară.

Ionel: Dar dragă! Mie mi-se pare, că bărbatul s'a pus pe beute, fiindcă, uite, nu mai vine.

Silvia (ride): Ionel?

Ionel: Da.

Silvia: Nepriceputule. Totul fii o minciună. Bărbatul nu știe nimic. Toate acestea le-am pus la cale numai din prietinie. Fiindcă totuș, dar dacă ar fi aflat...

rațiuni și cu deosebire din considerațiuni și respectul ce-l aveau delegații conferențelor electorale față de bărbații, cari țineau morțiș la acest program — nu l-au străformat, ci a rămas așa cum a fost.

Ei bine! Dar unde stă scris aceea, ca să lucrăm contra convingerii tale de dragul părerilor altora? De ce ni-se impune a adora la idei, pe cari noi le aflăm de ne-realizabile? Ba chiar după judecata noastră idei, cari realizându-se, ar fi chiar contrare intereselor comune a întreg poporului românesc din patria noastră!

Să ne lămurim.

Ca grănițeri să ni-se permită a începe chestiunea aceasta dela noi de acasă. Nime nu ne poate denega nouă grănițerilor frumoasa virtute recunoscută de toată lumea nepreocupată, că adică: am fost și suntem buni patrioți, servi umili patriei și credincioși tronului, dar totodată și buni Români, și totuș, de câte-ori ni-se fac impuțări din partea presei române, că nu suntem demni urmași ai marelui Doda! E, dar cine a fost marele Doda? Un fiu de grănițer, un general brav al Majestății Sale, un Român cu inimă, almăjan ca toți almăjenii, dar peste toate un patriot bun în înțelesul cel mai strict al cuvântului. Pe el îl urmărim și el e prototipul politic, ce-l avem înaintea ochilor noștri, dar numai pe el și nu pe veneticii ce se vîrseră pe lângă el, cari în fine îl dechierară de nebun. Deci cei ce ne fac astfel de impuțări nedrepte, le fac că ori nu au cunoscut pe grănițerul model, pe generalul Doda, ori nu ne cunosc pe noi, pe grănițerii adevărați, ci ne confundă cu veneticii, ce își arogă pe nedrept numele de grănițeri pe baza că își câștigă pâinea între noi grănițerii.

Nu prin fraze goale, nu prin vorbiri înflăcărare și amăgitoare se manifestează iubirea de neam și adevăratul patriotism, ci prin fapte concrete, așa precum ne-a fost datina nouă grănițerilor să o facem în decursul veacurilor. A promite cerul și pământul bietului Român ignorant, e lucru ușor și domnesc, dar a împlini ce ai făgăduit, o țin domnii de azi de lucru prost.

Am zis, că avem lipsă să ne lămurim. Da, să vedem, că oare toți Românii consimțesc încă cu programul moștenit dela cei ce l-au satorit în anul 1881, ori mai sunt și de aceia, cari au și alte păreri politice. Să vedem, care e programul partidului național actual din dieta țării și e realizabil acest program ori ba? Care ar fi programul național cu care am crede noi să ajungem aspirațiunile și dorințele noastre în interesul poporului român și îi e realizabil și dacă da, cu ce fel de mijloace? Avem lipsă de aceasta lămurire, căci aceasta e o chestiune neresolvată încă până azi, ea a fost și este pedecă de căpetenie unei aproprieri amicabile între Români și Maghiari. Ea e o chestiune de existență atât pentru Români, cât și pentru Maghiari, e așa zicând o chestiune de stat. De aceea e vrednică de o discuție serioasă, căci rezolvarea acestei chestiuni nu e mai în interesul nostru al Românilor, ci e și în interesul Maghiarilor și în interesul statului propriu.

Bătrânul episcop Nicolae Popea în calitate de președinte al conferinței electorale generale ținută la Sibiu în 12 Mai 1881 zice între altele în cuvântarea de deschidere, că: «Unui popor, care e conșciu de vitalitatea sa, nu îi este iertat a nu nimeri calea cea adevărată către ținta dorințelor și a aspirațiunilor sale».

Foarte drept! Deci calea cea adevărată trebuie căutăată spre a putea ajunge la ținta dorințelor și a aspirațiunilor noastre. Iar când zice, că «unii popor, care e conșciu de vitalitatea sa» de sigur că a înțeles întreg poporul românesc și nu numai pe prelinșii și de sine impușii conducători politici, cari cu toate ocaziunile ies la iveală ca niște conducători patentați însușindu-și dreptul special, de a vorbi ei numai în numele întreg poporului românesc și a aduce hotărâri, pe cari le impun poporul în modul imperativ. Oho domnitor! Astăzi nu sântem la anul 1881, când puteai număra pe degete bărbații înțelepți ai poporului românesc. Partea cea mai mare a preoțimei și învățătorimei noastre de azi e capace să judece liber în chestiuni politice, cel puțin au aceea capacitate ce o avusese la anul 1881 d. e. un protopop delegat. Și de aceea când e vorba de politică românească, să ni se permită și nouă, Românilor, a vorbi în cauză și nu numai acelora, cari își arogă acest drept în mod ilegal.

Partidul național român în ședințele ținute în 19 și 20 Ianuarie 1908 s'ar fi constituit pe nescar baze noi legale — pe care noi Românii încă nu le cunoaștem — fără știrea și consimțământul poporului întreg, deci făcând ei astfel, să ni se permită și nouă celor ce cugetăm mai liber, aceea observare, că până azi n'avem cunoștință despre aceea, că poporul Român din Ungaria în chestiunea politică ar fi pus sub tutoratul cuiva. În numărul proxime vom publica programul nostru, cu care credem a realiza aceea, ceea ce nu s'a putut realiza cu programul din anul 1881.

(Va ur.mă)

În descompunere

IV.

În articolele premergătoare am dat tabloul înspăimântător de dureros al stărilor, ce domnesc în viața noastră românească pe toate terenele. Am arătat, că deputații naționali în toate acțiunile lor au fost călăuziți exclusiv de vanitatea și interesele lor personale, de sunetul plăcut al banilor veniți din multe părți și prin aceasta legăturile diferiților factori și instituțiuni, cari chemați ar fi a duce înainte soarta poporului, s'au destramat cu totul.

Și în această stare de destrămare am fi așteptat cu drept cuvânt, ca deputații naționaliști români să priceapă situația și să înceapă totodată opera de leuire a stărilor bolnăvi-

cioase, în cari au adus ei poporul. Trebuiau să caute și să afle mijloacele de cimentare a părților desmembrate și așa cu puteri unite și cu gând curat să-i sară poporului în ajutor.

Ce au făcut însă deputații noștri? Necunoscând înșiși nici ținta și nici mijloacele luptei, la care s'au angajat, au început în parlamentul țării a înjura în dreapta și în stânga, crezând, că prin aceasta va procura poporului român un spectacol plăcut.

O recunoaștem și noi, că acest scop și-l-au ajuns deputații naționaliști români, pentru că la început poporul afla o adevărată distracție în ținuta războinică și în izbucnirile războinice ale acestor deputați, abătându-se prin această ținută pe un moment atențiunea poporului dela împrejurarea, că prin lupta de fraze a mandatarilor săi, cauza și interesele poporului nu numai, că nu merg înainte, dar sunt stângenite în modul cel mai periculos.

Situația poporului cu ținuta deputaților naționaliști e întocmai așa, ca și situația aceluia nefericit client, carele încredințând pe apărătorul său a-l reprezenta într-o afacere, dela a cărei reușită ori nereușită depinde înșasă existența sa și a familiei sale, acest avocat, în loc să caute, ca în mod prudent și isteț să câștige pe judecător în favorul clientului său, se pune, fără motiv, pe picior de rezbel cu acești judecători, neținând cont de aceea, că și acești oameni sunt cu toate slăbiciunile omenești. Se poate, că la început nefericitul client va fi aflat o plăcere în ținuta războinică a mandatarului său, dar după-ce se va fi rostit sentința asupra capului său, sentința de nimicire, această împrejurare îl va fi desmetecit din amăgirile sale delicioase și va fi câștigat dureroasa convingere, că reprezentantul său n'a purces așa, dupăcum interesele sale au pretins.

Poporul, atât ca massă, cât și ca singuratici, ca indivizi își are necazurile și trebuințele sale. Și cine nu o știe, cât de mare este numărul necazurilor și trebuințelor poporului nostru? Și cine sunt chemați a veni poporului în ajutor, pentru-ca cel puțin în parte să înceleze aceste necazuri și trebuințe? Nesmintit, că în primul rând deputații, ca mandatarii poporului, cari ca atari sunt în favorabila poziție să întrevină la factorii competenți în favorul poporului, a singuraticilor. N'am auzit însă, ca vre-unul dintre deputații naționaliști

să se identifice cu interesele poporului, ca — necruțând osteneală — să fi exoperat vre-un favor pentru unul sau altul dintre alegătorii săi. O singură excepțiune știm, și aceasta cu plăcere o constatăm: dl *dr. Alex. Vajda*, îngrijit, că la oare-care judecatorie din provincie din cercul său nu erau lavițe destule pentru-ca alegătorii săi să poată aștepta șezând până le vine rândul la pertractare, a interpelat în casa țării pe ministrul de justiție în afacerea aceasta și a pretins urgența sanare a acestui neajuns.

Ministrul a promis satisfacerea rugării dlui deputat, iar alegătorii respectivi pot fi mulțumiți de exoperarea acestui favor.

De o vreme încoaci însă nici chiar atâta nu se face din partea deputaților naționaliști români, cari cu totul au neglijat îngrijirea de interesele poporului, lăsându-l pe acesta în grija sorții.

În mitologia poporului egiptean se zice, că sufletele celor morți, după ce au trecut din valea plângerilor și a necazurilor și după-ce au trecut cu noroc diferitele vămuri, erau admise în trupa zeilor, la umbra Sycomorului, mâncând la masa lui Osiris mâncări preparate de zeițe și respirau parfum divin.

Se vede, că și deputații noștri naționaliști români au ajuns la umbra Sycomorului, unde se simțesc cu mult mai bine, ca necazurile poporului să le mai poată conturba această stare liniștită și plăcută. Se vede, că acești deputați încep încetul cu încetul a respira parfumul divin al sferelor mai înalte, care la rândul său nu întrelasă a-și face efectul de molesire, sau mai bine zis de îmblânzire a izbucnirilor sălbatice, așa că deja se poate observa, că leii încetul cu încetul se domesticesc și se acomodează împrejurărilor, bine știind, că interesele lor private — acum, când poporul începe să vadă și să priceapă — numai în modul acesta se pot salva.

De sine se înțelege, că ajunși odată la masa zeilor și respirând aerul răcoritor și îndulcit de parfumurile divine ale sferelor mai înalte, — aerul mai puțin parfumat al straturilor de jos nu mai poate atinge în mod plăcut simțul mirosului, deja nobilitat, al deputaților naționaliști.

În modul acesta a ajuns poporul nostru, ca în mijlocul necazurilor sale să fie lipsit chiar și de plăcerile, ce-i

oferiau spectacolele, aranjate în casa țării de deputații săi.

Așa a ajuns poporul românesc părăsit cu totul de ai săi, fără sprijin și sfătuitori și în această stare a poporului cine nu simte necesitatea, ca un nou curent să se introducă în viața poporului, un curent condus nu de lingăii dela diferitele fițuici din Budapesta și Arad, ci de bărbați luminați la minte și curați în sentimente.

Din culina fițuicei „Lupta“

Rău de tot a ajuns această fițuică. Când ne gândim la starea decăzută și la mocirla, în care se scaldă această fițuică, fără voie ne vine în minte povestea calului frumos, ajuns în decadență. Sunt niște tablouri interesante, cari ne arată fazele prin cari trece un cal frumos. La început ni se prezintă ca cal bun de călărit, cu mers frumos, statură impunătoare; dela călărit ajunge la birjă, dela birjă la o trăsură de rând și apoi îl vedem slab și amărît, trântit și rupt de osteneală la o trăsură de gunoi. Așa e și istoria fițuicei «Lupta». A plecat mândră și făloasă în lume însoțită de salutul poporului românesc ca organ al partidului național, a ajuns că deputații naționaliști s'au retras, iar acum această fițuică mai tânjește de pe o zi pe alta, neavând une-ori nici locul de redacție.

Zilele trecute fițuica a crezut, că mai poate da semn, că mai ține la reputație. După articolul din foaia noastră, în care spuneam, cum s'au bătut *apărătorii neamului* și cum s'a dus unul dintre ei la dl Burdea să-și ofere serviciile, s'au adunat, au chemat pe dl Dr. Lascu să facă ordine. Dl Dr. Lascu s'a prezentat dlui Burdea și l-a rugat să-i spună, cine e membrul din redacție, carele și-ar fi oferit serviciile. Dl Burdea a declarat, că cele scrise de «Severinul» corespund adevărului, dar DSa nu e aplicat să spună nume, pentru că nu voește să-i strice și să stee în calea fericirii cuiva.

Atâta i-a trebuit dlui Dr. Lascu. Plin de bucurie și mulțumit cu răspunsul dlui Burdea a alergat în cetatea națională, cafeneaua «Jägerhorn» și acolo cu deosebită satisfacție a zis următoarele către soții săi de principii: «Tot e om cinstit Burdea că n'a voit să-mi spună numele vânzătorului, căci eram mort de frică, că mi-l spune».

A doaua zi a apărut apoi o provocare în fițuica «Lupta», ca dl Burdea în 3 zile să le spună numele. De ce să le strice dl Burdia bucuria, când ei sunt morți de frică, că dl Burdia va grăi. Să-i lase sărmanii să-și tânjască în liniște zilele.

Ca lumea românească să nu creadă, că noi D-zeu știe, din ce cauză scriem adevărul despre această fițuică, ca să nu se creadă, că noi din interes politic voim să discredităm organul (sic) partidului național român, lăsăm să vorbească despre această fițuică foaia românească din

Arad «Tribuna», despre care nu se poate afirma, că ar scrie contra Luptei din interes politic.

În urul său dela 26 Ianuarie Tribuna scrie următoarele:

«Cine răspunde? În numărul de azi al «Luptei» sub titlul «Broșura lui Argus» a apărut un entrefilet, care ne vizează.

Intreg cuprinsul entrefiletului este însă de o mentalitate, cu care e imposibil să intrăm în discuție. Entrefiletul, credem, a putut să ajungă prin surprindere în organul autorizat, căci deputații arădani, au rămas nu mai puțin frapați ca noi, de argumentația perversă ce se cuprinde în el. În orice caz o lămurire se impune, căci cu «Lupta», desavuată chiar de deputați, nu intrăm în nici o discuție. Nici lămurirea aceasta nu o solicităm dela «Lupta», ci dela domniile deputați: să ni-se spună, cine ia răspunderea pentru entrefiletul din cestiune? Atunci, vom vorbi!

Bănuim mult, că iar a ajuns nenorocita «Lupta» pe mâinile lui Birăuș.

Tot Birăuș are să fie mântuitorul neamului românesc, că doară n'a învățat el în zădar 4 clase elementare. Cu atâta amar de carte poți purta de nas, și mai ales de pungă chiar și pe Dr. Aurel Vlad.

Noauă nu ne face plăcere să mai stăm de vorbă cu o fițuică ca Lupta, ei ne vom continua mai departe calea noastră. Nu suntem obișnuiți a face prea multe provocări, fiindcă atunci am trimite la o oarecare carte «Petiție ügyek».

Prelegeri economice

de: Ioan Groșorean,
protopretor în com. de avere.

(Continuare).

Introducere.

VI.

Dacă toți proprietarii de vite în comună se învoese între sine, ca fiecare proprietar să plătească în decurs de 5 ani pentru fiecare cap de vită 1 coroană la an în lada comună, iar taxa de primire să o socotim numai cu 20 fileri, plătită odată pentru totdeauna, — atunci însoțirea pentru asigurarea vitelor este gata, și numai aceea trebuie să mai stipulăm, că fiecare proprietar de vite este îndatorat să mai plătească în lada comună o taxă de asigurare de 10% din prețul vitelor conserise în evidența însoțirii. Să zicem, că un proprietar de vite posede vite cornute în preț de 500 coroane. Pentru acestea ar avea dără să plătească la an o taxă de primire de 20 fileri 1 coroană pentru acție, și 10% din prețul vitelor pentru asigurare, care face 5 coroane, adecă la oaltă: 6 coroane și 20 finici.

Pentru aceasta mică sumuliță, ce are fiecare membru să plătească în lada comună, va avea acel folos, că însoțirea va cumpăra din lada comună cele mai nobile soiuri de vite pe sama membrilor săi, cari astfel sporind vitele, își vor îmbunătăți starea lor materială și vor contribui la prosperarea binelui comun.

Dacă însoțirea ar avea numai 200 de membrii, cari ar posedea 500 capete de vite cornute în valoare de 100.000 cor,

atunci însoțirea va dispune încă în anul prim de o sumuliță frumoasă de 2000 coroane, pentru care sumă să pot cumpăra vitele de lipsă.

Societatea pentru asigurarea vitelor din Budapesta capătă dela însoțire numai 12% din valoarea întreagă a vitelor asigurate ca taxă de asigurare, în schimb însă are să plătească din paguba ivită 75%, iară 50% are însoțirea însăși să lievideze din lada comună.

Este un adevăr trist, că săracul cumpără întotdeauna cu mult mai scump decât bogatul, și pentru bani scumpi capătă de rând marfă slabă și nefolositoare pentru că până când bogatul cumpără deodată marfă mai multă și cu bani gata dela neguțatori, cari își vând marfă bună și solidă cu preț scăzut, — până atunci săracul, care mai de multeori este silit să cumpere fără bani — în credință —, capătă marfă de aceea, pe care neguțatorul nu o poate vinde cu bani gata.

Iată! și în privința aceasta ne ajutăm pe noi înșine, dacă 10—20 se economi în comună se învoesc între sine, ca să cumpere deodată din fabrică, ori dela neguțatorii cei mari o cățătime mai mare semănță de sămănat, de luțernă, de trifoiu, de sfecele, de napi, ori chiar grâu și cucuruz de mâncat, țărițe, cărbuni și altele de lipsă pentru traiul vieții, — apoi însoțirea de consum este gata; și numai aceea trebuie să știm: că unde am putea căpăta toți acești articli ieftini și nefalsificați.

Tot astfel să pot înjgheba și însoțirile pentru procurarea recvizitelor economice, precum sunt: mașina pentru grăparea fânătelor, pentru trierat, pentru dărăburirea paielor și a fânului, grăpa cu colții de fer și de spini, tăvălugul, plugul de săpat cucuruzul, și de sfărîmat bruşii.

În ținuturile muntoase pretutindenea, pe unde sunt păduri și fânate întinse, vedem o insectă drăgălașă sburând din floare în floare de cu primăvara până toamna. Aceast gândac folositor este albina noastră, care ne dă miere și ceară cu îmbelșugare. Mierea este cea mai nutritoare hrană, apoi și ea medicină o putem folosi în casuri de boale, precum este oflică, durerile de stomac, boala de gușe ș. a., iară ceara ori o vindem, ori că facem lumini din ea.

Acest insect nu cere dela noi nici o hrană, ca și galițele noastre, ci tot ce pretinde dela noi este: să le punem la dispozițiune o coșniță pentru fiecare roi.

Durere! economii nostri nici habar n'are despre prăsirea acestui insect folositor, care ne aduce atât venit la an, ca să putem acoperi toate spesele noastre.

— Mai avem apoi încă o insectă — un verme — care nu cere altă hrană, decât frunze, frunze proaspete de frăgar și care pentru o puțină îngrijire ne asigură un venit atât de frumos, că putem susține din acel venit pe an o familie întreagă. Această insectă folositoare este vermele de mătăsă, pe care economii nostri ar trebui nesmintit să-l crească și să-l ocrotească conziderând, că statul ne dă ouă de mătăsă grăuit, ne dă instrucțiuni de lipsă la creșterea vermilor de

mătăsă, ne provide cu hărtia și termometrul de lipsă, cumpără dela noi gogoșele — coconii de mătăsă — produsă cu preț bun, zidește magazine pentru evaluarea coconilor de mătăsă, precum și fabricile de lipsă pentru torsul mătăsii și în fine poartă toate pagubile cauzate de un nesucces eventual al întreprinderii.

— Durere! și pe acest teren ne întâlnim cu îndolența și nepăsarea popoului nostru, care în loc de a cultiva pe lângă o trudă mică ne asigură un câștig de mii de coroane, din contră vătămă, strică și rup frăgarii sădiți de stat și de comunele politice cu cheltueli mari pe motivul: că lor nu le trebuie frăgarii, cari fac numai umbră stricăcioasă holdelor.

Poporul dela pustă sădește anume vlăstarii de frăgarii în prejurul holdelor sale, întâiu, ca să poată crește vermii de mătăsă, și a doua, ca vara pe timpul secerișului, când sârmanul econom este expus ziua întreagă arșiței soarelui și asudă din greu sub povara lucrului, — să aibă, unde a se umbri câteva minute și apoi este lucru cunoscut, că nimic nu răcorește trupul ostănit și schinjuit de munca zilnică ca și poamele proaspete.

Statul nostru produce astăzi mătăsă de coconi în preț de 10 milioane de cor. iară pentru articlii de mătăsă importați din străinătate dăm la an 60 de milioane, cu care sumă suntem din an în an tot mai săraci conziderând, că banii ce îi dăm pentru îmbrăcăminte sunt bani perduți, țipați din țară afară, cari nu mai re'ntore înapoi nici când. Și apoi dacă luăm în conziderare și aceea, că spre pildă, Franția chgr. coconi de mătăsă, și prin aceasta asigură existența și viitorul la 137,077 familii, apoi este evident: că poporul nostru comite sinucidere atunci, când este nepăsător față de acest ram economic atât de folositor pentru poporul și statul nostru.

(Va urma).

Cazul unei foi.

— De pe Valea Almăjului.

Să nu se supere nimeni, că povestesc cazul, cum a intrat Bozovicul în istoria universală și cum o lcalitate prea păzită de Dumnezeu până acum, am ajuns să avem și noi jurul nostru. Doar asta ni-o spune cu litere groase *Bozovics és Vidéke* care se cară în Almăj cu poșta din Caransebeș.

Dl avocat dr. *Horváth* adecă, după ce și-a înființat bancă și-a întemeiat și o foaie, care ca toate foile își are tendința sa.

Dacă ne apucăm și studiem numerii de până aici, ne putem face idee despre scopul foii, care aproape în fiecă număr se ocupă cu fibirăul *Péczely*. *Péczely* încoia- *Péczely* încolo, câteva știri și ai gătat numărul.

Pe noi cei de aici ne surprinde această procedură, doar până mai dăunazi dl *Horváth* a fost pretin cu dl *Péczely* și numai de când are banca sa proprie dl *Horváth* arată mânia pe *Péczely*.

Nu voim noi să ne amestecăm în treburile altora, dar ne pare curios, cum dl *Horváth* își face foaca numai ca să aibă, unde scrie contra lui *Péczely*. Nici din pretinie cu *Péczely* nu scriu aceste știri, doar *Péczely* nu are lipsă de apărarea mea. Știut e, că fibirăul *Péczely* e unul din cei mai iubiți fibirăi, care a fost rechemat în postul său, după ce se depărtase, că e acela, care mai pre sus de toate sprijinește pe țaranul român față de volniciile juzilor și notarilor, cari tocmai de aceea nu-l văd cu ochi buni. Țaranul român totdeauna în fibirăul *Péczely* și a aflat pe sfătuiitorul prietinesc etc. ceace știm-durere-e cam raritate la organele administrative.

Nu vreau să-i fac elogii, dar desinteresarea lui se vede și din faptul, că el, care de cam mulți ani e pe cariera administrativă, pe lângă faptul, că e un om foarte fără pretenzii, abia și-a adunat ceva parale, pe când advocații stabiliți pe acolo, ajunși în Bozovici numai cu diploma 'n buzunari, sunt azi putrezi de bogați.

Între astfel de împrejurări, firește, în Bozovici și jur nu prind scrisesele dlui *Horváth*, care se lasă condus de racuni personale, de interese de bancă. Și ca să se știe aceasta și mai departe, am scris aceste șire.

Almăjlanul.

NOUȚĂȚI

Aviz. Pentru plugari, condreni, servitori, muncitori se trimit ziarul cu jumătate prețul, adecă cu 4 coroane la an.

Știri personale. Deputatul *ceșt' sara* a tru, *Constantin Burd* sosit dela Pestă.

Primarul orașului nostru a încredințat cu propunerea limbei române în școalele civile pe dr. *Ilie Minea*, profesorul seminarial. — Ministru de comerci a numit șef al secțiunei de navigare pe Dunărea de jos pe *Eugen Gruber*, fostul inspector general de până acum, iar pe inspectorul *Carol Tompa* l-a încredințat cu substituirea șefului de secție.

Distincție. Din prilejul trecerii în penzie a șefului secțiunii de navigațiune dela Dunărea de jos, dl *Ernest Wallandt* de Rodna, Majestatea Sa l-a distins pentru serviciile sale cu crucea mică a ordinului sfântului Ștefan.

Cazuri de moarte. După scurte suferințe a încetat din viață *Maria Jivanovits*, președinta Crucii-Roșii de aici. Inmormântarea fu Mercuri după amiază la 3 ore, cu mare pompă.

— † *Maxim Popovici*, protoprezviterul tractului *Bocșei*.

Pentru agentura postală din *Eibenthal* se pot da rugărilor până 'n 18 Februarie.

Episcopul Hossu — membru în delegație.

În locul baronului Hornig a fost chemat în delegații ca membru episcopul român gr. cat. din Lugoj, Vasile Hossu.

Inginer-șef mort. În etate foarte tânără a trecut la cele eterne inginerul-șef al atelierelor de mine și ferărie ale societății ferate austro-ungare din Reșița.

Tren jefuit în Caransebeșul-nou. A fost mai mare frica. Se răspândise adevărată veste, că dela trenul, ce venia dela Orșova spre Budapesta s'a furat posta. Oficiantul de acolo a fost prins-legat și suindu-se tare mulți din cei ce fuseseră la târg în stația dela Caransebeșul-nou, furară posta. Mai mare a fost firește spaima negustorilor. În fine însă dela noi se trimise știrea, că de fapt cineva a furat de pe trenul personal nr. 718 în Caransebeșul-nou posta; dar acolo erau numai epistole. Cele mai multe erau epistole simplu francate și numai una a fost recomandată.

Petrecheri. Societate corală și muzicală de sub președinția dlui Müller va aranja în 7 Febr. n. o serată muzicală Mozart în amintirea măestrului — Dșoara Elena Zunia în 18 Febr. își va aranja obișnuita reprezentației urmîrta de dans. — Societate de asigurare a muncitorilor (secția Caransebeș) în 8 Febr. va avea petrecerea sa în birtul Horváth.

Sinucidere în Bozovici. Din pricina unei boale, ce nu se mai vindeca, capăt își puse vieții nevasta notarului din Bozovici, Armin Várnai. Duceau o viață foarte fericită, așa că numai șirile lăsate de cea trecută din viață ne spun cauza sinuciderii: adevărat boala incurabilă.

În 25 Ianuarie după amiază la o oră și jumătate bărbatul se băgă în cancelarie. Anzi atunci cum știa că închisese pe sine ușa, apoi o pocnitură de pistol. Sparseră ușa. Femea fu aflată plină de sânge lângă masă, iar lângă ea un pistol ruginit.

Expoziție de vinuri din Cutaș. În 2 Febr. fost expoziție de vinuri în Cutașul Timișului.

S'a tradet singur. În comuna Mărul îi pusese foc la mușcătura de fân. Și făptuitorul nu se putea desce.

Dar Toma căpătase cu câteva zile mai înainte o epistolă amenințătoare dela Stefan Vasile, așa că Vasile bănuit fu prins.

Târg de tauri va fi în 6 Februarie în a. la 9 ore în piața de vite.

Surpare de stâncă în Căzan. În 20 Ian. în pasul Cazanului s'a surpat o bucată mare de stâncă și prăvălindu-se rânii greu pe doi bărbați și o femeie, cari erau în apropiere.

Sedintele comisiei administrative vor totdeauna în ziua a 14-a a lunilor Febr., Martie, Aprilie, Mai, Iulie, August, Sept., Noiembrie și Decembrie, dar în iunie va fi la 12, iar în Octombrie va fi în 13.

Prețurile cărnii. Toți știm, că casapii, când se ridică prețurile cărnurilor, o fac aceasta imediat, dar când scad, atunci nu se prea grăbesc. Firește, că 'n felul acesta publicul consumant suferă. Dreptaceea în unele orașe, ca și în Lugoj, orașul ca atare tăind vite de probă, stabilește prețul cărnurilor. Nu ar fi bine oare să se facă aceasta și la noi?

Epistola cobitoare.

Săptămâna trecută dela Steinhard, locuitor în Sacul, niște făptuitori necunoscuți au furat carnea dela trei porci, un cîș de aur și alte obiecte prețioase în valoare de 500 fl. Iar mai apoi într'una din zile găsi în fereastră o epistolă împodobită cu un pumnal, revolver și un sieriș, în care i-se profetia moartea.

Jendarmeria caută acum și ar voi, ca aceia să nu poată mânca în tihnă carnea de porc, nici ca amenințarea să ajungă fapt.

Au sosit la jandarmerie o mulțime de arătări. Pe baza unei așa arătări au făcut jandarmii percheziție la Alex Ștefăniță din Sânniclașul-mare, la care au aflat multe bijuterii. El a zis, că le-a aflat pe drumul de țară dintre Recaş și Șuștra.

Cercetarea e grea, fiindcă urmele mână pe jandarmi prin mai multe comune învecinate.

Un bărbat credincios. Un om de 67 de ani din Svițera, cu numele Herzfeld a trăit o viață de totului interesantă împreună cu muierea sa, care cu un an e mai tineră.

Încă nu erau de 20 de ani când și-au jurat amor reciproc. Tinărul peste scurt timp a părăsit granițele patriei, și a mers în lume să ceară noroc.

În decurs de 15 de ani nu s'a văzut și în vremea aceasta au schimbat unul cu altul aproape la trei mii de epistole și și-au trimis vre-o 50 poze.

Bătrânul și-a propus, că până atunci n'a lua de soție pe amanta-sa, până ce nu-și va câștiga avere de 1000 de funți sterlingi, ceea ce nu s'a întâmplat așa de iute.

În anul trecut apoi ajungând la suma propusă a condus la altar pe amanta sa din tinerețe.

Nationalitățile și votul universal. În foaia rapoartă a deputaților precizează imediat viitoare a deputaților naționaliști zicând, că aceștia vor lupta contra revizuirii regulamentului camerei și îndeosebi vor vorbi la votul pentru toți. Totdeodată o spune de mai înainte, că știe, că lupta va fi zadarnică în parlament. Vor continua însă lupta între popor.

Cu astfel de vorbe late suntem obișnuiți. E cumințenie a lupta în zădar, când împrejurările îți dau voce să lupți cu succes, de iai calea cea bună.

Am văzut, ceispravă, adevărat neispravă au făcut acei deputați când cu legea școlilor.

Jar ce prirește poporul, acolo vom fi și noi!

Lupta pentru copil. Se zice de mulțori, că fiecă căsătorie în cer se bagă. Dar viața ne arată nu o căsătorie, care n'are nimic a face cu împărăția cerurilor.

Căți nu vin la idea, că nu se potrivește unul cu altul. Unele femei sunt isterice. Bărbații nerăbdători li-se mai urește apoi unul de altul și 'n sfârșit din culmea fericirii ajung la pragul divorțului.

Dar sunt pedeca copii, de sunt la mijloc. Ai cui să fie? Se începe între foștii soți lupta pentru copil, despre ceea ce s'au scris și se poate uita.

Un așa caz s'a întâmplat în Budapesta. Femea, o frumusețe a trebuit să divorțeze. Dar era un copil. Bărbatul ar fi voit să-l ia la sine. A început să ponegriască pe fosta soție, care căută în fața calumniilor scăparea în moarte.

Glose

Vineri sara naintea unui număr public fu premiera drăgălașei piese Amorul zinelor (Tündérszerelm). Rolul principal l-a avut Csorna Terus, care de astădată fu mai drăguță, așa că nu a plăcut numai lui Gergő, ci și nouă privitorilor. E de laudat nizuința directorului, că pe bina mică și neajutorată a introdus tot ce a fost posibil ca scenerie. Ilaritate produse Erdélyi Margit. Székely par'că era indispus, dar vraja jocului conștiințios și conștiu al domnișoarei Csorna îi împrumută și lui din vraja piesei.

* * *

Deputații naționaliști au dat alarmă că s'au constituit. Din tactica lor de până acum mai mult nu știm, decât că se joacă de-a constituita.

* * *

La mulți le-a părut rău, că a putut fi târg de țară pe o așa vreme mașteră. Unii zic, că numai moina, vremea rea ne spune, că e târg de țară. Cei ce au avut regaliile în arândă, se zice, simt târgul de acolo, că în cassă nu au mai intrat așa multe parale dela vămi.

* * *

Când nu e teatru la noi, toată lumea se plînge că nu-i și că astfel de stări sunt insuportabile. Nu vrem să tragem la îndoială sinceritatea. Constatăm însă, că la ultimele reprezentații a fost foarte puțin public.

* * *

Se zice, că Amorul Zinelor (Tündérszerelm) a reușit de minune. Nu veți întreba ca și mine, cine a avut rolul principal?

PARTEA LITERARĂ**Cuceritorul**

— «Încă un nenorocit!» strigă tinărul ofițer de marină, făcând un gest descurajat, «păcat de el, căci era un băiat de treabă; acum a intrat și el în armata celor cu coarșe».

— «Nu te înțeleg; ce vrei să spui prin aceasta?» întrebă tovarășul său de masă, golind un pahar cu vin, «știu că el este fericit; că nevasta îl iubește, că e tinăr și voinic; și, că tinerilor căsătoriți atât le trebuie, ca să fie fericiți și să nu le mai pese de nimic».

— «Tu, ca civil, ai cu totul alte vederi, decât noiăștia militarii, sau marinarii. Să-ți spui pe scurt, ce mi-s'a întâmplat mie cu o femeie măritată, dintr'un port principal al țării noastre».

— «Spune-i frate numele!» strigă civilul, «căci altfel cred, că mă minți».

— «Tu poți să crezi orice vei vroi; dar să nu te aștepți dela mine să fiu indiscret. Niciodată n'am tradat numele vreunei femei, și cred că numai acestui fapt datoresc multele mele succese».

— «Atunci, vino la fapt; spune, cum au fost lucrurile».

— «Foarte simplu: trecând pe strazul portului, am văzut un tip de frumu-

sețe. Părea o madonă, de castă și blândă ce era înfățișarea ei. Colegul meu, cu care eram la braț, s'a luat imediat după ea; dar o privire aspră, disprețuitoare, aruncată lui, cu aerul unei princese, l-a potolit brusc, și bietul băiat s'a întors plouat din drum».

— «S'o ia dracu mă», îmi spuse el supărat, când ajunse iar lângă mine: «e o madonă inatacabilă și inabordabilă».

— «Pe ce ne prindem?» l-am întrebat eu, «că o cucerește, așa de grozavă, cum e, și-ți aduc și o fotografie a ei».

— «Pe zece sticle de șampanie, că nu izbutesti!»

— «Primesc!» am strigat eu, și oprind o trăsură care trecea, m'am repezit pe urma frumoasei. La colțul stradei am ajuns-o, am fixat-o din trăsură și la câțiva pași mai încolo, m'am dat jos, ca să-i vorbesc, dar ea a trecut strada de partea cealaltă. Eu, după ea! Madona a intrat în o prăvălie, ca să scape de mine. Eu, după ea! Aci a cumpărat ceva, și pe când eu o mâncam din ochi, ea de emoție a scăpat umbreluța jos. Dintr'o săritură i-am ridicat-o, și, ea, a fost nevoită să-mi mulțumiască. Dar a făcut-o așa de stângaci, încât îmi era milă de ea; și dacă nu mi-ar fi fost de șampanie, zău o iertam; dar n'aveam încotro; pierdeam pariul.

— «Așa e, înțeleg, zece sticle, să le pierzi pentru o femeie, de sigur, că nu face».

— «Așa mi-am spus și eu, și cum am văzut-o, că a plecat: eu, după ea! până-ce la un loc mai singuratic i-am cerut voce să o însoțesc câțiva pași».

— «Domnule», mi-a spus ea, «bărbatul meu e foarte gelos, și, dacă te-o vedea cu mine, te omoară».

— «Dacă e numai atât, atunci dați-mi voce să nu iau în samă acest lucru. Eu credeam, că vă supăr prin prezența mea, dar dacă e vorba numai de așa puțin lucru, atunci am să vă fac o curte în regulă ca un asediu, și o să vă dau un asalt, căruia să nu puteți rezista».

— «Cum, d-tale nu ți-e frică de moartel? Bărbatul meu a mai ucis pe unul tot din cauza mea!»

— «Nu face nimica, doamnă, cu mine o să fie doi uciși, pentru d-tră; o să fie un număr cu soț, de oameni omoriți de un soț».

— «Cum? n'ai nici o teamă? e gelos ca un tigru; nu ți-e frică?»

— «De nimic pe lume, doamnă! Singura mea teamă e, că poate vă supăr cu iubirea mea?»

— «Cum văd, d-ta ești curajos, căci îndrăznești cam mult».

— «Eu îndrăznesc orice! și așa îndrăzni chiar să vă conduc până în odaia d-tră doamnă, însă cu o condiție...»

— «Ce condiție, domnule?» m'a întrebat ea cu aerul unei regine jignite, «spune te rog mai repede, că vreau să văd până unde merge îndrăzneala d-tale».

— «Ești prinsă», mi-am zis eu în gând și deși îmi venea să chiuesc de bucurie,

i-am spus cu cel mai politic aer și cu o nuanță de supunere în voce:

— «Doamnă, cu condiția de a fi lăsat să-mi lipesc buzele de pragul odăii d-tră: așa dori să văd locuința unui înger».

— «Bine domnule, dacă vrei să-ți lași viața d-tale, de marinar, aci pe uscat, poftim, vino, dar să nu spui că nu te-am înștiințat. Moartea d-tale să fie vina d-tale».

— «Primesc!» am răspuns eu cu grabă, «moartea pentru d-tră, o să fie pentru mine o fericire supremă!»

După modul cum mă privise, cum îmi surîsesse, cum mă măsurase, din lături, cu coada ochiului, vedeam că îmi plăcea. Uniforma de marinar și aerul meu semeț, captivase pe această cinstită femeie de burghez pacinic și prevăzător.

Mergând așa lângă ea, o aud că-mi zice:

— «Ei, cum dle, nu ți-e milă de tinerețea d-tale, s'o jertfești așa, numai pentru un simplu capriciu?»

Ce-mi rămânea, decât să-i răspund cu o nuanță de bravură, modestă, însă cu acelaș aer gata de orice sacrificiu pentru ea:

— «Doamnă, vă o repet: pentru d-tră, pentru o privire a d-tră, nici o jertfă din lume nu mi-ar părea prea mare».

— «Pentru viața d-tale domnule, așa dori ca bărbatul meu să fie azi la slujbă, ca să nu zăriască nici măcar că te-ai alăturat de mine».

Era primul avans ce-mi făcea. Câștigasem șampania.

— «Doamnă, e și norocul bărbatului d-voastră, căci eu nu sufer obstacole, și calc peste orice piedici!» i-am răspuns pe un ton decis, dar fără emfază.

Ajunș la ea în ușă, a vrut să mă concedieze, dar față de aerul meu hotărât n'a mai îndrăznit să mai insiste. Și am intrat la ea, ca la mine acasă, deși aveam convingerea, că bărbatul ei, întors dela lucru, ne poate surprinde.

— «Poftim;» mi-a spus ea când m'a introdus: «sezi, dle. Dă-mi voce, te rog, să-mi scot pălăria».

Fără măcar să ezit, am apucat-o de talie cu obrăznicia unui roșior, și am sărutat-o. Pe când ea se ferea, am sărutat-o pe gură, pe ochi, pe gât și numai când am văzut că mă roagă să o las, să-și scoată jacheta, am lăsat-o, însă după ce mi-a promis că vine în câteva clipe... Și a venit așa cum a promis, dar am ghicit că a stat dincolo ca să-și poată aranja toaleta. Am văzut îndată, că virtuoașa mea era prevăzătoare și că prevăzuse chiar cazul când ar capitula.

Pe această prevedere mi-am bazat atacurile mele și într'adevăr că nu m'am înșelat. Acea cetate, pe care amicului meu o crezuse, cum se zice, «inexpugnabilă», a căzut, s'a predat cum s'ar fi predat o cetate fără apărător.

— «Și ai câștigat prinsoarea?»

— «Da», și apoi am dovedit amicului meu cu fotografia ce mi-a dăruit, și scrisorile ce-mi trimitea, succesul pe care l-am avut.

— «Ei, și cărei împrejurări ai datorit succesul tău?»

— «Eu, credeam că a fost la mijloc curiozitatea, pe care o au femeile lipsite de ocupație; dar după spusele ei, i-a plăcut la mine îndrăzneala, cu care mi-am riscat viața pentru un sărut al ei; căci eu, spuneam întâi, că vreau numai un sărut, deoarece e știut, că dela sărut încolo e lucru ușor».

— «Ei și, cum ți-a spus? Ai întrebat-o tu?»

— «Nu, am lăsat-o să vorbească: și mi-a povestit, cum bărbatul ei lucra într'un biuorou, ca să-i poată procura luxul necesar; cum el era un om liniștit, prevăzător, care nu se risca în nimic înainte de a fi sigur de ceva; și cum eu, am captivat-o, cu ardoarea și îndrăzneala cu care i-am făcut curte. Știi că era gata să plece după mine? Dacă n'aș fi fost în termeni răi cu căpitanul meu de corabie, o luam fără nici o greutate; căci era gata de orice nebunie, atât o zăpăcisem de mult cu iuțea și tupeul meu».

— «Poate că nu ținea la bărbatul ei».

— «Ce vorbești?! Îl adora! Dar pe când el era ca o apă liniștită care mângăie un corp, eu eram ca un șuvoiu, căruia nu-i rezistă nimic, care rupe zăgăzurile și duce orice cu sine».

— «O fi poate o excepție. Sunt femei și femei».

— «Ei așa! Astea sunt vorbe cari se spun față de femei, dar încolo toate sunt la fel, nici una mai rea sau mai bună decât alta. Femei! pachete de nervi! gata să se dea după prima impresie; să cadă în brațele îndrăznețului, care le-ar face o curte mai incendiară! De aceea eu când am auzit de bietul nostru amic că s'a însurat, nu m'am putut opri de a-l compătimi».

— «Dar el poate nu o să aibă soarta celorlalți?»

— «Greșești! sau faci pe ironicul. Nevasta lui o să cadă vrând-nevrând în brațele cuiva. De aceea eu, când un prieten al meu, la care țin, se însoară, nici nu mai dau pe la el, ca să nu fiu nevoit să îmi fac muștrări că mi-am trădat un amic. S'a însurat? Îi pun cruce, îmi zic: un om peste bord! și caut să-l uit».

«Astea sunt principiile mele, când e vorba de amici; când însă e vorba de simple cunoștințe, îmi așez îndrăzneala și cucerește fără scrupul, fără milă, căci sunt sigur, că dacă nu sunt eu, o să fie altul».

«Sunt cam cinice aceste păreri și principii, dar sunt ale mele și am curajul să le susțin: de aceea te înștiințez și pe tine, că de îndată-ce vei da în doaga amicului de care vorbim, ca bun prieten, o să te uit și pe tine. Cu asta îți fac cel mai desinteresat serviciu. Adio!»

Cronica teatrală

Despre Bálkirálynő, care am văzut-o Sâmbătă sara, cuvîne-se a vorbi mai mult.

Textul piesei e luat din povestea Cenușoacă și incoloritul textului e substituit prin muzică admirabilă, marșuri înflăcărâte, melodioase valsuri. Kürthy Lili s'a nizuț să dea ce să poate mai bun în rolul Angelei, pe care l-a jucat cu spontaneitatea și temperamentul cunoscut Földesy, deși arată mai în vîrstă s'a, achitat de rolul său de prinț cu cunoscuta-i rutină. Toaleta de bal a domnișoarei Kürthy a fost strălucitor de elegantă și ca să fie sincere aceste șire, tuturora ne-a părut rău, că Erdélyi Margit putu așa de bine să paravaneze schimbarea de toaletă. Csorna și doamna Székely au vrut să arate, că-s prea maștere și tocmai de aceea a lipsit din jocul lor sinceritatea. Bálbăitul lui Székely nu a prea răușit.

Sarkady, Dobó și Nagy produsera mare ilaritate cu banda lor. Dar ceilalți trebuiau să fie mai vioi.

Și nu putem termina fără să amintim lipsa cunoștințelor baletiste la trupa noastră. Dansul până acum cel puțin nici când nu a răușit, iar în Bálkirálynő dansul e o parte integrantă capitală a piesei.

Duminecă după amiază cu obiceiuita dispoziție postmeridiană s'a dat Viața și moartea lui Petőfi, o piesă tare nerecunoscutoare, cât e de bătrână. Sara însă a fost mai mare și afluența publicului. Piesa de ocazie János vitéz, care de atîta vreme se demodase, își avu încă câțiva admiratori. Știm doar, că piesa asta s'a ridicat cu Fedák Séri, a pus însă chiar naitea ei, deși nici cariera lui Fedák nu fu de lungă durată.

Cântecile drăguțe și acum fură ascultate cu cucernicie, doar le preda Kürthy Lili (fata de crai), Csorna (Huska) Sarkady (Bagó). Lipsa orheștrei a stricat însă toată bunăvoința și talentul artiștilor.

De aceea a lipsit oare milieul vioi al piesii? Nici țara zinelor nu a fost destul de plastică. Fosta acela joc de zine? Székely fu destul de bun János Vitéz, iar Nagy Kálmán produse multă ilaritate pentru galerie.

Luni s'a dat vechea piesă Molnár és gyermeke (Morarul și copilul) de Raupach. Piesa băjbăe de sentimentalism șvăbesc. În capitală se mai predă numai ocazional din respect față de tradiție. Fu o greșală prin urmare, că s'a dat la noi.

Publicul nostru merge bucuros la piesele moderne, dintre cari cele mai bune ar trebui predate la sfârșitul sezonului de teatru. Asta a dovedit o Sulamit. Reprezentația fu foarte răușită. Sarkady fu bun pentru rolul lui Absolon, iar doamna Miklósy fu adevărată Sulamit. Csorna Terus încă și-a avut parte însemnată, că piesa răuși.

Mercuri sara fu Raffles. Rolul principal îl avu firește directorul, care ca

de obicei în astfel de roluri avu joc perfect. Neîndemânatic fu Sarkady. Lörinezy Erzsike par'că råde tot într'un fel în fiecă piesă așa că nu odată lipsește din jocul ei iluzia, cași de astă dată

Joi fu ziua directorului și directoroarei. În *A cigány* de Szigligeti atât directorul Miklósy, cât și soția sa jucară la perfecțiune. Cu toții admirarăm pe director în rolul tatei lui Rózsi și Peti. Toți ceilalți par'că erau numai numai niște trabanți în jurul lor.

Prima fabrica ungara de

mașini agricole, societate pe acții.

Budapesta XI. Váci-ut 19.

Mașini agricole, stropitoare—locomobile aranjamente pentru mori, articole turnate din fer și locomotive.

Furnisorul curței i și reg.

Buchwald Sándor

fabricant de mobile de fer și metal

BUDAPESTA, VI., Andrassy-ut 4.

Mobile de fer și aramă, mobile de grădini, aranjamente pentru spitale, institute și otele, mese de hirurgie, paturi de fer pentru cazărmi.

Turnătorie de fer și fabrica de mașini

a lui **Schlick,**
societate pe acții,

Budapesta, VI., Váci-ut 45.

fabricii și cazane cu aburi, așezăminte de pompe, perdele de fer, tăvăluce, căruțe acoperite, statue, monumente de morminte, trimițe, lădițe pentru poduri etc.

FABRICA DE TESĂTURI DE LÂNĂ DIN

GÁCS ȘI POSTAV FIN GÁCS

(COM. NÓGRAD)

Cancelarie și magazin
Budapest, V., Dorotya-u. 11.

Tesături de congam și cheviot, postavuri semi și de tot fine militare loden, acoperitoare de cai cavoare.

Fabrica de smălțarie ungară din Losoc

pentru vase de tinichea și fer.

Batkottvay György és Társai, Losonc.

Vase smălțuite pentru cuhnă și aranjamente, fabrica de articole tehnice și igenice.

Machlup H. Fiai

Prima fabrică ungara de pălării, societate pe acții.

Budapest IX. Lónyay-utca 37.

Tălpi, piei de lac chewreaux, hamuri, piei pentru trăsuri.

Frații Dán

cojocari, furnisori ai curții imp. și reg.

Budapest, V., Dorotya-u. 11.

Rocuri pentru femei, boa, șapei, bunde, acoperitoare pentru trăsuri, sau pentru picioane, rocuri de piele, covoare.

BAZARUL „LA COROANĂ“

KOHN & ZWEIG
CARANSEBEȘ

recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufac-
turi și mărfuri curente.

Noutați de sezon se pot cumpăra toldeama.

BAZARUL „LA COROANĂ“

cel mai mare asortiment de mobile de tot felul pe lângă prețuri moderate se află la

George Frohmeier, măsar

Caransebeș. Deposit: Strada principală, în casa diecezană.

Societatea de valorizare de trasuri.

Ce stă sub asociația fabricanților de
trăsuri din Budapesta.

BUDAPEST, VII. RÁKOCI-UT 72.

Trăsuri și calești.

Nr. 163

1908

Publicațiune.

Licitația pentru arendarea po-
ienilor din pădurile Comunității de
avere se va ținea la foresteriile res-
pective totdeauna dimineața la 9
oare în următoarele zile:

În Orșova Duminecă în 9 feb.
1908. În Bozovics Marți și Mercuri
în 11 și 12 februarie 1908. În Te-
regova Vineri în 14 februarie 1908.
În Ohababisztra Duminecă în 16
februarie 1908. și În Caransebes Joi
în 20 februarie 1908.

Aceasta se aduce la cunoștința
publică cu aceia observare că con-
dițiunile de licitație se pot vedea în
zilele de lucru la foresteriile numite.

Caransebes, la 17 Ianuarie 1908.

Alexandra Balás

director silvanal.

3649907 tikvi szám.

Önkéntes Árverési hirdetés.

A teregovai kir. járásbiróság
mint telekkönyvi hatóság közhirre
teszi, hogy Fűszfás Sándor karánse-
besi lakos és Weisz Hugo és Társa
temesvári cég a ruszka 1089 lap-
számú telekkönyvben felvet ház és
házhely önkéntes elárverezése ügyé-
ben az árverést elrendelte.

Minek folytán a teregovai kir.
járásbiróság mint telekkönyvi ható-
ság kerületében és a ruszka 1089
lapszámú telekkönyvben felvett Fűsz-
fás Sándor és Hugo Weisz tulajdo-
náról bejegyzett 700 ölnyi házhely
és ház egészben 640 korona meg-
állapított kikiáltási árban 1908 évi
február hó 10-én d. u. 2 orakor
Ruszka községében megartandó
nyilvános árverésen fog eladás alá
kerülni.

Ha a megállapított kikiáltási
áron felül ígéretet senki sem tenne
az árverésre kitűzött ingatlan a ki-
kiáltási áron alatt is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10-át
vagyis 364 koronát letenni bánat-
pénz fejében.

221—1908. végrh. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhirre teszi, hogy a budapesti VIII-X
ker. kir. járásbiróság 1907. évi Sp. 5053
számu végzése következtében Dr. Kecse-
méli Adolf ügyvéd által képviselt Bien
Samuel bpesti cég javára Lichtnekert
János ellen 177 K 92 f. s jár. erejéig 1908
évi május hó 3-án foganatosított kielégi-
tési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és
1500 kor. becsült következő ingóságok,
u. m. 3 nagy tükör a mely ingók Ada-
movics Sándor 307 kor. 10 fill. s jár.
kielégítésére is nyilvános árverésen el-
adatnak.

Mely árverésnek a karánsebesi kir.
járásbiróság 1907.-ik évi V. 459—2. számu
végzés folytán 177 kor. 92 fill. tőkeköve-
telés, ennek 1907 évi marcius hó 1-én
napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij
és eddig összesen 72 kor. 49 fillérben
biróilag már megállapított, költségek ere-
jéig, adsok lakásán leendő megtartására
1908. évi feb. hó 6. napjának d. e. 3 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy az érintett ingóságok az
1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmé-
ben készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
rőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-
nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó-
ságokat mások is le és felülfoglaltatták és
azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen
árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Karánsebesen 1908 jan. hó 16-án.

Szentmiklós András,
kir. bir. végrehajtó.

Asociația pentru industria de buți și puținărie.

Bucuresta X. Beldő Jászberényi út 43.

Buți pentru vin, untură și spirtuoase și puțin
pentru îngrijirea vinului.

Prima fabrica trenciniana

de borovicică și silvoriu,
cognac, licher și oțet,
Trencsén.

Borovicica, silvoriu, licherni, sirupuri
de smeură.

Prima fabrica de cognac de pe pustă societate pe acții în Kecskemét.

recomandă

admirabilele sale fabricate cași
rachiu de portocolae,
cremă de portocale,
Radial, Elixir,
licher independist,
licher de Kecskemét,
spirt de cruce albă de pustă
și alte specialități.

Fried și Benedek

fabrică de parchete și spițe de roate

Soroksár.

Úrl Rezső

comisioner de porci.

Budapest, VIII. Bérkocsis-u. 2.

Mijlocește cumpărarea și vinderea de porci
grași și slabi cu prețurile zilei.

Telefon 97—95.

„HUNGARIA“

Societate pe acții pentru industria de
gunoi artificial, săruri carbonice și alte
chemicalii

BUDAPESTA

Gunoi artificial, galițea de aramă,
săruri carbonice și salitm.

2221—1907. vhtó szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881
évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezennel
közhirre teszi, hogy a budapesti VIII—X
ház kir. járásbiróságnak 1906. évi Sp. V.
2103 számu végzése következtében Dr.
Gergely Illés ügyvéd által képviselt Vá-
zsony Gyula s. t. budapesti lakos javára
Lichtnekert János karánsebesi lakos ellen
106 kor. s jár. erejéig 1907. évi november
hó 18-án foganatosított kielégítési végre-
hajtás útján le- és felülfoglalt és 3320
kor. becsült következő ingóságok, u. m.
székek asztalok a mely ingók Bernet Géza
277 kor. 80 fill. Adler és Gold 281 kor.
88 fill. Schmiedt Dahler és Perlfaszter
554 kor. 44 fill. Klein Jozsef és fia Has
Adolf 339 kor. s. j. kielégítésére is nyil-
vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Karánsebesi kir.
járásbiróság 1907. évi V. 11442. számu vég-
zése folytán 16 kor. 38 fill. tőkekövetelés
ennek 1906. évi május hó napjától járó
5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen
48 K. 05 f.-ben biróilag már megállapított
költségek erejéig, adós lakásán leendő
megtartására 1908. évi február hó 13 nap-
jának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik
és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatalnak meg hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz.
107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés
mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron
alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó-
ságokat mások is le- és felülfoglaltatták és
azokra kielégítési jogot nyertek volna,
ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102.
§. értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Karánsebesen 1908. évi január
hó 22-ik napján.

Szentmiklós András
kir. bir. végrehajtó.

Finunturi mărunte.

Se plătesc la administrație pentru un cuvânt 2 fil., iar cu litere grase 4 fil.

Blonda.	Prea târziu.	Jonel.	Sempronia.
Nici când nu am fost mai fericit, decât când mi-am putut scâlta ochii în frumusețea ta divină. Par'că visez și mă întreb: drept să fie, că mă iubești? La timpul vorbit ne vom întâlni acolo, așa-i. Al tău Sever.	De fapt ai drept. Resignarea e cea mai bună. Inzadar ne sbuciumăm, când totul e prea târziu. În lumea asta trebuie să fi puțin cuminte, or să fii comun ca ceilalți. De ce să te ridici peste ceilalți? De întreci pe semenii tăi, nu o arăta, căci imediat te poartă'n gura ei opinia publică. Va să zică rămâne uitarea, uitarea. Putea-re-aș oare să te uit? — Scrie!	Șirele tale m'au făcut foarte fericită. Ah, cât de dulce e iubirea în deosebi atunci, când iubești pe un băiat atât de drăguț, cum ești tu. Scrie-mi, scrie-mi, dar mai mult. <i>Marioara.</i>	De ce nu ai venit la locul destinat? Nu-ți poți închipui, ce dureri mi ai cauzat prin aceasta. Mă întreb neîncetat: să fi fost toate numai o amăgire? M'am înșelat oare în frumoseții tăi ochi? Aștept să fii cel puțin clarificat.
Anuța are epistolă.			

Toma Finz

Măestru — lemnar întreprinzător de zidiri și neguțator de lemne în Caransebeș.

Recomând M. On. public din Caransebeș și jur bine asortatul meu deposit de lemne de clădit de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri de molin ghiluite și ghinuite (gefalzi) pentru padimente, toate deplin uscate, mai departe țement de Portland, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare pentru a delătura umezala pereților, cătrână (boază) și carbolineu cu prețurile mai moderate. — Comandele se efectuează prompt și în modul cel mai conștiințos și se espiadează la toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind clădiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserică și de poduri, fac padimente de terrazs, în biserici și primesc tot felul de renovări la edificii vechi fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă chiar și pe acoperișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia

Acoardă împrumuturi ipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipațiuni) pe amanele și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

Publicațiune.

Conform ordinațiunei Înaltului ministeriu de agricultură Nr. 60900/1896 se aduce la cunoștință, că în anul acesta vor ajunge spre vânzare la subserisa administrațiune. — **Ripária — portalis Rupesiris — Monticólo și Uitis — Solonins,**

vițe americane sătbatice pe ales de clasa primă cu sau fără rădăcină (netede) precum și tot pe aceste trupini cu cele nafine și diferite soiuri de struguri de vin și desert nobilitate

ultoni cu rădăcină.

**Badacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelősége,**

Tapoleza (a Balaton mellett.)

≡ Mere de iarna ≡

trimite din cele mai bune soiuri ardelen

Budapest, IX., Vám-ház-u. 8.

Se trimiți prospecte.

200 coroane

o mașină de scris

MIGNON

cap de operă a tehnicii moderne. Deosebit avantaj: Că ori și cine, fără a învăța, poate scrie. Scriptul îndată și stabil să vede. Construcțiunea cea mai simplă. Litere de oțel. Copiază și înmulțește. Intre categoric cu ori și care altă mașină mai scumpă. Un an garanție. — Imposit de industria priveligiată.

A se comanda prin administrația Ziuarului nostru.

Anunțuri

se primesc în toate zilele pe lângă pețurile cele mai moderate, la administr. foii noastre.

TIPOGRAFIA LEOPOLD FLEISSIG, CARANSEBEȘ.